

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

Klasa: UP/I-007-01/26-01/36
Urbroj: 251-505-01-26-1
Zagreb, 21. rujna 2026. godine

**MINISTARSTVO RADA,
MIROVINSKOGA SUSTAVA,
OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE**
Ulica grada Vukovara 78
10 000 Zagreb

PREDMET: Zahtjev za službeno tumačenje statusa članova Hrvatske komore arhitekata u primjeni Zakona o tržištu rada i mjera aktivne politike zapošljavanja

Poštovani,

obraćamo Vam se radi potrebe za službenim i jednoznačnim tumačenjem odredbi Zakona o tržištu rada koje se odnose na status nezaposlene osobe, obavljanje samostalne djelatnosti i registraciju slobodnog zanimanja, a u vezi s položajem ovlaštenih arhitekata upisanih u imenike Hrvatske komore arhitekata.

Komora je zaprimila više upita svojih članova iz kojih proizlazi da je praksa Hrvatskog zavoda za zapošljavanje neujednačena odnosno da se u postupcima pred Hrvatskim zavodom za zapošljavanje sama činjenica članstva u Hrvatskoj komori arhitekata različito tumači a vezano uz ostvarivanje prava na upis u evidenciju nezaposlenih osoba, prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, kao i prava na potpore za samozapošljavanje (u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja), te ostvarivanje ovih prava u pojedinim slučajevima i postupcima uvjetuje mirovanjem članstva u Hrvatskoj komori arhitekata, a u pojedinim slučajevima i postupcima prestankom članstva u Hrvatskoj komori arhitekata odnosno gubitkom statusa ovlaštenog arhitekta.

S obzirom na učestalost upita naših članova te značajne posljedice, koje za naše članove mogu proizaći iz različitih ili nejasnih informacija dobivenih od Zavoda za zapošljavanje i to ne samo kao posljedica primjene odredbi Zakona o tržištu rada (mogućnost ili nemogućnost ostvarivanja zajamčenih prava za vrijeme nezaposlenosti i poticaja), nego i Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, te drugih propisa iz prostornog uređenja i gradnje koji reguliraju uvjete, ovlasti i način obavljanja stručnih poslova **ovlaštenog arhitekta** i koje utječu na njihovu konkurentnost na tržištu rada, radi ujednačavanja prakse u primjeni Zakona o tržištu rada a vezano i uz pravilnu primjenu instituta predviđenih Zakonom o komori arhitekata, smatramo potrebnim zatražiti službeno tumačenje mjerodavnih odredbi Zakona o tržištu rada, mišljenje i uputu Ministarstva u odnosu na status ovlaštenih arhitekata pri čemu uvodno ukazujemo kako slijedi:

- Da je odredbama članka 26. Zakona o komori propisano da se članstvo u Komori, pravo upotrebe pečata, iskaznice i poslovne kartice sa potpisnim i identifikacijskim certifikatom stječe izvrsnošću rješenja o upisu u odgovarajući Imenik komore, a kojim upisom se stječe i pravo upotrebe strukovnog naziva: ovlašteni arhitekt – u smislu propisa o prostornom uređenju i gradnji – poslovi projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja u svojstvu odgovorne osobe (projektanta ili nadzornog inženjera);
- Da je odredbama članaka 19. do 23. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje propisano da ovlašteni arhitekt može obavljati poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja isključivo kroz istim zakonom propisanih organizacijskih oblika: u samostalnom uredu, zajedničkom uredu ili pravnoj osobi registriranoj za djelatnost projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja, pri čemu pravna osoba mora imati zaposlenog ovlaštenog arhitekta ili ovlaštenog inženjera;
- Da po upisu osobe u imenik ovlaštenih arhitekata, na temelju zahtjeva člana, odabrani organizacijski oblik i to: samostalni ured za poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja ili zajednički ured za poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja upisuju temeljem rješenja u odgovarajući upisnik ili član obavještava komoru da će poslove ovlaštenog arhitekta obavljati u pravnoj osobi registriranoj za djelatnost projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja;
- Da je odredbama članaka 32. i 33. Zakona o komori uređen institut mirovanja članstva i kojim odredbama su propisani razlozi za mirovanje članstva, a osobito posljedice mirovanja – **mirovanje svih prava i obveza koje proizlaze iz članstva a što osobito uključuje mirovanje prava na obavljanje poslova projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja u svojstvu odgovorne osobe – ovlaštenog arhitekta**, te se pečat, iskaznica i poslovna kartica sa potpisnim i identifikacijskim certifikatom izdana članu pohranjuje u Komori (čl. 39. st. 4 Statuta Komore), pri čemu naglašavamo **da član Komore za vrijeme trajanja mirovanja nema ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta;**
- Da je odredbama članaka 34. do 36. Zakona o komori uređen institut prestanka članstva u Komori, razlozi za prestanak članstva (među kojim razlozima kao poseban razlog nije navedena nezaposlenost) te da se prestankom članstva **gubi pravo na obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta i to pravomoćnošću rješenja o brisanju člana iz odgovarajućeg imenika**. Također je propisano da osoba kojoj je prestalo članstvo u Komori u slučaju da je sama podnijela zahtjev **za prestanak članstva ne smije biti ponovno upisana prije nego protekne 6 mjeseci od pravomoćnosti rješenja o brisanju člana iz Imenika komore.**

Nastavno na gore navedeno, ponovno naglašavamo da ovlašteni arhitekt – član komore ima pravo članstvo staviti u mirovanje i iz bilo kojeg drugog razloga osim onih izrijekom propisanih u čl. 32. Zakona o komori, pa tako i u slučaju nezaposlenosti, te za vrijeme mirovanja nema pravo obavljanja poslova ovlaštenog arhitekta odnosno **samostalnog obavljanja profesionalne djelatnosti ovlaštenog arhitekta i vodi se u posebnoj Evidenciji članova u mirovanju, a ne u Imeniku ovlaštenih arhitekata, a koji Imenik i Evidencija su javno objavljeni na web stranicama Komore.**

Komora se u nekoliko navrata bezuspješno obraćala Hrvatskom zavodu za zapošljavanje pokušavajući dobiti pojašnjenja vezana uz tumačenje statusa članstva u Komori odnosno primjenu gore navedenih instituta predviđenih Zakonom o komori u odnosu na mogućnost ili nemogućnost ostvarivanja prava članova koji su također obvezno osigurane osobe za slučaj nezaposlenosti prema članku 6. Zakona o tržištu rada, a koji članak propisuje da su za slučaj nezaposlenosti obvezno osigurane, između ostalih,

osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju, što uključuje i osobe koje u skladu s posebnim propisima **samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost**, te s obzirom na odredbe čl. 10 istog Zakona koja status nezaposlene osobe i pravo na upis u evidenciju nezaposlenih osoba, povezuje sa, između ostalih uvjeta i sa: neobavljanjem samostalne djelatnosti iz članka 6. st. 2 točke 2) te nepostojanjem registriranog slobodnog zanimanja, kao i nepostojanjem registriranog trgovačkog društva odnosno više od 25% udjela, dok članak 58. uređuje prestanak prava na novčanu naknadu, između ostalih razloga i u slučaju registracije slobodnog zanimanja odnosno početka obavljanja samostalne djelatnosti odnosno registracije trgovačkog društva ili stjecanja više od 25% udjela u takvom društvu.

Sve gore navedeno, iz razloga što prema propisima koji reguliraju prava, obveze i uvjete za obavljanje poslova ovlaštenih arhitekata, bez obzira da li navedene poslove obavljaju kao zaposlenici u pravnim osobama temeljem ugovora o radu ili kao samostalnu profesionalnu djelatnost, a uzimajući u obzir obvezu obavljanja poslova ovlaštenog arhitekta kroz jedan od propisanih organizacijskih oblika, mogućnost otpuštanja zaposlenog ovlaštenog arhitekta iz radnog odnosa u pravnoj osobi zbog poslovno uvjetovanih razloga, institut mirovanja članstva, sama činjenica članstva u strukovnoj komori ne znači da osoba obavlja ili uopće ima pravo obavljati samostalnu profesionalnu djelatnost ovlaštenog arhitekta, da ima registriran samostalni ured ili zajednički ured, da po toj osnovi uopće ostvaruje neki prihod ili da je po toj osnovi obvezno osigurana.

Ovlašteni arhitekt može poslove svoje profesije obavljati i kao zaposlenik pravne osobe. U takvom slučaju njegovo članstvo u Komori i upis u Imenik ovlaštenih arhitekata postoje za vrijeme trajanja radnog odnosa, a prestankom tog radnog odnosa sama činjenica da je osobi prestao radni odnos u pravnoj osobi ne povlači za sobom automatski i prestanak članstva u Komori i brisanje iz Imenika ovlaštenih arhitekata, ali navedena činjenica članstva ne znači da je takva osoba nastavila obavljati profesionalnu djelatnost ovlaštenog arhitekta kao samostalnu djelatnost.

Upravo je stoga, prema našem mišljenju, ključno pitanje da li **sama činjenica članstva u Komori, bez obzira da li član ima ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta sukladno Zakonu o komori**, automatski isključuje takvu osobu od ostvarivanja bilo kakvih prava prema istom tom Zakonu, osobito: prava prijave u evidenciju nezaposlenih osoba, prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, i može li uopće ostvariti neku od predviđenih mjera aktivne politike zapošljavanja primjerice potporu za samozapošljavanje?

Ponovo naglašavamo da je posljedica za članove čije je **članstvo u mirovanju** i članove kojima je **članstvo prestalo brisanjem** iz Imenika **jednaka** – takvi članovi do ponovne aktivacije članstva odnosno do ponovnog upisa u Imenik ovlaštenih arhitekata **nemaju ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta pa te poslove niti ne mogu obavljati**.

Dodatno ističemo da fizička osoba koja nema ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta sukladno Zakonu o komori, iako je upisana u evidenciju nezaposlenih osoba, čak i u slučaju ispunjavanja uvjeta propisanih Zakonom o tržištu rada ne može koristiti niti mogućnost povremenog rada odnosno ostvarivanja primitaka po osnovi drugog dohotka, primjerice ugovora o djelu, bez gubitka statusa nezaposlene osobe, jer nema ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta. Načelno bi mogla obavljati bilo kakve druge poslove, osim poslova za obavljanje kojih je potreban status ovlaštenog arhitekta u smislu propisa o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o komori, iako bi intencija povremenog rada za vrijeme nezaposlenosti trebala omogućiti nezaposlenoj osobi određene struke i

profesije da zadrži povezanost sa tržištem rada upravo svog poslovnog i profesionalnog područja dok traži novo zaposlenje.

Uvjetovanje prestanka članstva u Komori, uzimajući u obzir već uvedeno izloženo zakonom propisanu **zabranu ponovnog upisa u Imenik arhitekata u trajanju od 6 mjeseci**, a time i nemogućnost stjecanja prava na obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta, u znatnoj mjeri umanjuje konkurentnost takve osobe na tržištu rada i što brži povratak na tržište rada bilo kao zaposlenik-ovlašteni arhitekt u pravnoj osobi bilo putem samostalnog obavljanja profesionalne djelatnosti ovlaštenog arhitekta.

Nastavno na status ovlaštenih arhitekata na tržištu rada, zaprimili smo i upite više naših članova, koji su željeli ostvariti pravo na **potporu za samozapošljavanje**, a kojima je upravo članstvo u Komori predstavljalo zapreku odnosno od kojih se zahtijevalo da prethodno prestanu biti članovi Komore.

Prema aktualnim uvjetima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, potporu za samozapošljavanje mogu koristiti nezaposlene osobe prijavljene u evidenciju nezaposlenih osoba koju vodi Zavod. Potpora je namijenjena upravo pokretanju vlastitog poslovanja, uključujući i pokretanje samostalne djelatnosti i to uključivo i za područje N NKD-a u koje spada **arhitektonsko projektiranje**.

Ako se osoba koja je član komore samo zbog činjenice članstva ne može evidentirati kao nezaposlena osoba, ona posljedično ne može niti pristupiti mjeri samozapošljavanja kojom bi tek trebala pokrenuti vlastitu samostalnu profesionalnu djelatnost.

Nadalje, ako se od takve osobe, koja ne obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost, ali ju namjerava pokrenuti korištenjem potpore za samozapošljavanje, prethodno zahtijeva isključivo prestanak članstva i brisanje iz Imenika ovlaštenih arhitekata, takva osoba prestankom članstva više nema odnosno gubi **ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta niti ga može ponovno steći u razdoblju od 6 mjeseci od pravomoćnosti rješenja o brisanju iz Imenika ovlaštenih arhitekata** iako mu upravo članstvo i pripadajuće pravo odnosno ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta sukladno Zakonu o komori i propisima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja, neophodno potrebno i uvjet za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta, a radi obavljanja kojih poslova i pokreće samostalnu profesionalnu djelatnost.

Isto tako ako je član Komore kao ovlašteni arhitekt bio zaposlen u pravnoj osobi te mu je prestao radni odnos u pravnoj osobi zbog poslovno uvjetovanih razloga, te je zbog ostvarivanja prava kao nezaposlena osoba, predao zahtjev za prestankom članstva i brisanjem iz Imenika ovlaštenih arhitekata, takva osoba za iste poslove ovlaštenog arhitekta u razdoblju od 6 mjeseci od pravomoćnosti Rješenja Komore nije niti konkurentna na tržištu rada, jer nema potrebno ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta, niti može konkurirati kolegama koji takvo ovlaštenje imaju.

Slijedom svega navedenog, prestanak članstva i brisanje iz Imenika ovlaštenih arhitekata stoga nije samo formalna administrativna radnja koju osoba može jednostavno poništiti u bilo kojem trenutku čim se promijene okolnosti.

Slijedom svega gore navedenoga, molimo Ministarstvo da nam, u okviru svoje nadležnosti, a uzimajući u obzir i gore iznesene navode i odredbe propisa koji reguliraju poslove i djelatnosti ovlaštenih arhitekata, dostavi službeno tumačenje i očitovanje o sljedećim pitanjima:

1. Predstavlja li sama činjenica članstva u Hrvatskoj komori arhitekata (neovisno je li članstvo aktivno ili u mirovanju) odnosno neovisno o tome ima li član ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta - registrirano slobodno zanimanje u smislu Zakona o tržištu rada?
2. Da li je sama činjenica članstva u Hrvatskoj komori arhitekata, razlog zbog kojeg se osobi koja nije u radnom odnosu u pravnoj osobi i koja ne obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost uskraćuje upis u evidenciju nezaposlenih osoba i ostvarivanje prava po osnovi nezaposlenosti?
3. Može li članstvo u Komori predstavljati zapreku za korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja, osobito potpore za samozapošljavanje, ako osoba samostalnu profesionalnu djelatnost još ne obavlja, te je li opravdano radi ostvarivanja takvih prava zahtijevati prestanak članstva i brisanje iz Imenika, imajući u vidu zakonsko ograničenje ponovnog upisa nakon prestanka članstva na vlastiti zahtjev i posljedice koje takvo ograničenje može imati na mogućnost ponovnog zapošljavanja odnosno samozapošljavanja osobe, kao i na mogućnost takve osobe kao korisnika mjere da u ugovorenom roku ispuni svoje obveze iz same dodijeljene mjere?
4. Kakav je, u smislu Zakona o tržištu rada, položaj člana kojemu članstvo u Komori miruje, imajući u vidu da mu za vrijeme mirovanja miruju sva prava i obveze koje proizlaze iz članstva, pa tako i pravo na obavljanje poslova ovlaštenog arhitekta, iako je formalno i dalje član Komore ali se vodi se u Evidenciji članova u mirovanju, a ne u Imeniku ovlaštenih arhitekata? Tumači li se činjenica članstva u mirovanju također postojanjem registriranog slobodnog zanimanja?
5. Postoji li **mišljenje, uputa, nalog ili drugo očitovanje Ministarstva dostavljeno Hrvatskom zavodu za zapošljavanje** u vezi s tumačenjem pojma „registrirano slobodno zanimanje“ odnosno „registracija“ slobodnog zanimanja i statusa članova strukovnih komora u primjeni Zakona o tržištu rada te, ako postoji, molimo da nam se isto dostavi?

Zaključno, molimo Ministarstvo povratno očitovanje u svezi sa navodima iz ovog dopisa, a radi ujednačenog postupanja prema članovima Komore i/ili diplomiranim inženjerima arhitekture koji ispunjavaju uvjete za upis u Imenike koje vodi Komora pred tijelima Zavoda ali i pred tijelima Komore, a radi osiguravanja da i osobe koje obavljaju ili namjeravaju obavljati poslove ovlaštenog arhitekta ostvare zajamčena prava propisana Zakonom o tržištu rada i koriste mjere aktivne politike zapošljavanja.

S poštovanjem,

Predsjednica Hrvatske komore arhitekata
Rajka Bunjevac, dipl. ing. arh.

